

Θέμα 18ο: Σάββατο 4 / Κυριακή 5 Μαρτίου 2023

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

(Πηγή: Συναθλούντες)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πρώτη Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, είναι μεγάλη, ένδοξη και θαυμαστή ημέρα για την Εκκλησία μας. Ονομάζεται Κυριακή της Ορθοδοξίας και όπως γνωρίζουμε, την ημέρα αυτή πανηγυρίζουμε το θρίαμβο της πίστης μας κατά της εικονομαχίας και την αναστήλωση των ιερών εικόνων. Για τον λόγο αυτό στο τέλος της Θείας Λειτουργίας γίνεται η λιτάνευση των αγίων εικόνων από τους ιερείς, τους ψάλτες αλλά και τον λαό. Στη σύντομη αλλά λαμπρή αυτή τελετή διαβάζεται και ένα απόσπασμα από το Συνοδικό της Αγίας Εβδόμης Οικουμενικής Συνόδου με την οποία έληξε η φοβερή για την Εκκλησία μας περίοδος της Εικονομαχίας. Από την ημέρα εκείνη οι Εικόνες επανήλθαν στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας μας και των πιστών.

Οι ιερές εικόνες αποτελούν βασικό κομμάτι της ζωής των Ορθόδοξων Χριστιανών. Μπορούμε να αναφέρουμε πού τις συναντούμε;

- Στον ορθόδοξο ιερό Ναό (στο Τέμπλο, στον Τρούλο, στο ιερό Βήμα, στις τοιχογραφίες, στα προσκυνητάρια)
- Στο σπίτι μας (εικονοστάσι, πάνω από το κρεβάτι μας, στην τραπεζαρία)
- Στο αυτοκίνητο ως φυλαχτό.
- Στο Σχολείο στο κέντρο της αίθουσας πάνω απ' τον πίνακα.
- Σε δημόσιους χώρους (υπηρεσίες, δικαστήρια). Σε καταστήματα.
- Σε απλά, απέριττα προσκυνητάρια στους δρόμους, σε ξωκκλήσια μοναχικά.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Γιατί όμως έγιναν τόσο αγώνες υπέρ των ιερών εικόνων; Γιατί τιμούμε τις εικόνες και τις τοποθετούμε παντού γύρω μας; Ποια η σημασία τους για τη ζωή μας;

α. Μας μεταδίδουν Χάρη Θεού.

Λόγω της ιδιαίτερης και μυστικής σχέσης προς τα πρωτότυπα που εικονίζουν, είναι γεμάτες από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Ο άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης μας διδάσκει ότι η

τιμή των εικόνων δεν ανεβαίνει μόνο προς τα πρωτότυπα αλλά και κατεβαίνει από τα πρωτότυπα προς αυτές. Πώς γίνεται αυτό;... Η ζωή των Αγίων είναι πλημμυρισμένη από το Άγιο Πνεύμα. Όταν οι Άγιοι φύγουν από αυτόν εδώ τον κόσμο η χάρη του Αγίου Πνεύματος δεν τους εγκαταλείπει αλλά συνεχίζει να υπάρχει και στις ψυχές και στα σώματά τους που βρίσκονται στους τάφους και στις αγίες εικόνες που φέρουν την αγία μορφή τους. Από εκεί πηγάζει και η ζωοποιός δύναμη των ιερών εικόνων των αγίων.

Όπως η σκιά των αγίων Αποστόλων και τα ρούχα τους ακόμα απομάκρυναν τους πονηρούς δαίμονες κι έκαναν θαύματα (Πράξ. ε' 15 & ιθ' 12), έτσι και οι εικόνες των αγίων που είναι γεμάτες δύναμη και δόξα, μεταδίδουν χάρη και δύναμη και στους πιστούς που τις προσκυνούν με ευλάβεια.

β. Μας βοηθούν στο έργο της προσευχής.

Μας βοηθούν να ανέβει ο νους από τα γήινα, τα μάτια και τα αισθητά, στα ουράνια και υπεραισθητά, και το έχουμε ανάγκη. Στην ορθόδοξη λατρεία μετέχουμε με όλες μας τις αισθήσεις. Οι μελωδικοί ύμνοι, το ευώδες θυμίαμα, ο απαλός φωτισμός... κινητοποιούν τις αισθήσεις μας και μας παρακινούν να ανέβουμε από τα αισθητά στα υπεραισθητά.

Καθώς αντικρίζουμε το Πρόσωπο του Κυρίου, της Παναγίας, των Αγίων, ο νους μας ανεβαίνει στον Ουρανό, μέσα μας δημιουργείται ένας πόθος, να μιλήσουμε στον Κύριο, να ακούσουμε τη φωνή Του, τη φωνή των Αγίων. Αισθανόμαστε τα πρόσωπα στα οποία προσευχόμαστε κοντά μας. Όπως αντικρίζουμε τους Αγίους είναι σαν να μας κοιτούν και να μας μιλούν! [Είναι χαρακτηριστικό πως οι εικονιζόμενοι Άγιοι στη βυζαντινή αγιογραφία παριστάνονται κατά πρόσωπο. Ας δούμε για παράδειγμα τις εικόνες του τέμπλου: Δεν τους βλέπουμε γυρισμένους πλαγίως. Αυτό φανερώνει τον στενό δεσμό ανάμεσα στον προσκυνητή και στο εικονιζόμενο άγιο. Την άμεση σχέση στρατευομένης και θριαμβεύουσας εκκλησίας. Είναι ένα δείγμα ότι ενδιαφέρονται και προσεύχονται για μάς].

γ. Μας διδάσκουν και μας κατηχούν στην ορθή Πίστη.

Η εικονογραφία είναι μια ζωντανή θεολογία, που εκφράζεται με χρώματα και σχήματα. Γράφει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Ό,τι ακριβώς είναι το βιβλίο για όσους ξέρουν γράμματα, το ίδιο είναι και για τους αγράμματους η εικόνα».

Από τις αγίες εικόνες διδασκόμαστε τους αγώνες των οσίων, τα αθλήματα των μαρτύρων, τα θαύματα και τα Πάθη του Κυρίου. Βλέπουμε για παράδειγμα το Δωδεκάορτο που μας παρουσιάζει όλη τη ζωή του Ιησού Χριστού ή την εικόνα ενός αγίου, ενός μάρτυρα και γύρω-γύρω τις παραστάσεις από τις διάφορες φάσεις της ζωής του και του μαρτυρίου του κι έτσι μαθαίνουμε τη ζωή τους.

δ. Μας εμπνέουν και μας ενισχύουν στον πνευματικό αγώνα.

Οι ιερές εικόνες μας προσφέρουν σπουδαία και δυνατά πρότυπα. Μας θυμίζουν τη ζωή των Αγίων και μας καλούν να τους μιμηθούμε στον αγώνα κατά της αμαρτίας και την καλλιέργεια των αρετών. Πολλές φορές γίνονται σωτήρια αφορμή για να αποφύγουμε την αμαρτία. Είμαστε μόνοι μας, βλέπουμε όμως απέναντί μας την εικόνα του Κυρίου, της Παναγίας μας, κι αμέσως καταλαβαίνουμε ότι το βλέμμα τους μας παρακολουθεί κι αυτό μπορεί να μας συγκρατήσει από μια πτώση, ένα λάθος. Οι άγιες εικόνες επίσης μας παρηγορούν και μας ενισχύουν στις δυσκολίες και στις δοκιμασίες που αντιμετωπίζουμε.

Έχεις δεχτεί μια μεγάλη αδικία; Ατενίζεις τον Εσταυρωμένο, τον Αναμάρτητο Κύριο, που υπέστη τη μεγαλύτερη αδικία όλων των εποχών. Τότε η δική σου φαντάζει να είναι κάτι μηδαμινό. Πόσο θάρρος παίρνεις εκείνη την ώρα! Υποφέρεις από κάποια σκληρή δοκιμασία; Το βλέμμα σου καρφώνεται στην Υπεραγία Θεοτόκο, καθώς στέκεται δίπλα στον Τίμιο Σταυρό. Καθώς την ατενίζεις και διασταυρώνεται το βλέμμα σου μαζί της, είσαι βέβαιος ότι αυτή σε καταλαβαίνει, αυτή, της οποίας την ψυχή πέρασε ρομφαία εξαιτίας του Πάθους του Υιού της.

2. Ύστερα από αυτά, ποιο είναι το δικό μας χρέος απέναντι των ιερών εικόνων; (...)

Οι ιερές εικόνες είναι δίπλα μας, τις έχουμε κοντά μας. Το χρέος μας λοιπόν είναι να τις αγαπούμε και να τις περιβάλλουμε με τιμή και ευλάβεια.

Να τις έχουμε μαζί μας στο δωμάτιό μας, στο γραφείο μας. Αν διατηρούμε φωτογραφίες από τα αγαπημένα μας πρόσωπα για να τα θυμόμαστε, πολύ περισσότερο να φροντίσουμε να έχουμε τις εικόνες του Κυρίου, της Παναγίας, του προστάτη μας Αγίου, που έχουν Θεία Χάρη και μας τη μεταδίδουν.

Ακόμα ας επισκεπτόμαστε τα ιερά προσκυνήματα της Πατρίδας μας, ας προσκυνούμε τις θαυματουργές εικόνες, όχι μόνο για να θαυμάσουμε την ιστορική αξία ή την μοναδική τους τέχνη, αλλά κυρίως για να παίρνουμε τη Χάρη και την ευλογία που πλούσια μας μεταδίδουν.

Αλλά και κάτι άλλο· να αντιδρούμε στην πολεμική που υπάρχει στην εποχή μας εναντίον των ιερών εικόνων. Αν αντιλαμβανόμαστε ότι υπάρχουν άνθρωποι που επιθυμούν να κατεβάσουν τις εικόνες, τα ιερά σύμβολα, στο άμεσο περιβάλλον μας ή και ευρύτερα, να διαμαρτυρόμαστε με τον τρόπο μας, όσο εξαρτάται από εμάς. Να φροντίζουμε ιερές εικόνες να κοσμούν τις αίθουσες του σχολείου μας. Είναι μια ομολογία πίστεως, αρκεί να τολμούμε.

Να τις ασπαζόμαστε με τον ανάλογο τρόπο, δηλαδή με την ευλάβεια και την καθαρότητα της ψυχής που απαιτείται για μια τέτοια προσκύνηση. Τις ιερές εικόνες δεν τις ασπαζόμαστε

τυπικά, ούτε τις ασπαζόμαστε με την αίσθηση ότι μπορούν να επιδράσουν μαγικά στη ζωή μας. Να συναισθανόμαστε ότι καθώς ασπαζόμαστε τις ιερές εικόνες προσκυνούμε το εικονιζόμενο πρόσωπο, προσευχόμαστε με πίστη ότι η προσευχή μας ανεβαίνει στον Ουρανό.

Ας πούμε και ένα τελευταίο. Δεν είναι μόνο οι εικόνες που βλέπουμε γύρω μας στους τοίχους ή στα προσκυνητάρια ή οι φορητές εικόνες σε άψυχο ξύλο. Είναι και οι έμψυχες εικόνες του Θεού, οι συνάνθρωποί μας, ο κάθε άνθρωπος, εμείς. Ο Πάνσοφος Δημιουργός μας έπλασε όλους κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν δική Του. Όλοι είμαστε εικόνες του Θεού, ας το σκεφτόμαστε αυτό. Όπως λοιπόν δείχνουμε τιμή και σεβασμό στις ιερές εικόνες, με τον τρόπο που είπαμε πριν, ας σκεφτόμαστε ότι ανάλογη και μεγαλύτερη τιμή οφείλουμε σε κάθε άνθρωπο. Βλέπετε, ο ιερέας όταν βγαίνει και θυμιατίζει στην Εκκλησία, περνάει και θυμιατίζει όχι μόνο τις εικόνες στο τέμπλο ή στις τοιχογραφίες αλλά και κάθε πιστό, για να του αποδώσει τιμή και σεβασμό ως εικόνα Θεού.

Ο λόγος λοιπόν σήμερα για τις ιερές εικόνες, για τη σημασία τους στη ζωή μας. Κλείνοντας αξίζει να αναφέρουμε ένα αληθινό περιστατικό.

Το 1922 ήρθε από τη Μικρασία με τους πρόσφυγες ένα ορφανό Ελληνόπουλο, ο Συμεών. Εγκαταστάθηκε στον Πειραιά σε μια παραγκούλα και εκεί μεγάλωσε μόνος του. Είχε ένα καροτσάκι και έκανε τον αχθοφόρο, μεταφέροντας πράγματα στο λιμάνι του Πειραιά. Γράμματα δεν ήξερε ούτε πολλά πράγματα από την πίστη μας. Είχε πίστη απλή και απλότητα.

Κάθε μέρα πήγαινε στο λιμάνι του Πειραιά για να βγάλει το ψωμάκι του. Περνούσε όμως κάθε πρωί από το Ναό του Αγίου Σπυρίδωνος, έμπαινε μέσα, στεκόταν μπροστά στην εικόνα του Χριστού στο τέμπλο, έβγαζε το καπελάκι του και έλεγε: «Καλημέρα, Χριστέ μου, ο Συμεών είμαι. Βοήθησέ με να βγάλω το ψωμάκι μου». Το βράδυ που τελείωνε τη δουλειά του ξαναπερνούσε από την Εκκλησία, πήγαινε πάλι μπροστά στο τέμπλο και έλεγε: «Καλησπέρα, Χριστέ μου, ο Συμεών είμαι. Σ' ευχαριστώ που με βοήθησες και σήμερα».

Και έτσι περνούσαν τα χρόνια του ευλογημένου Συμεών. Όταν μεγάλωσε παντρεύτηκε κι απέκτησε δύο παιδιά. Δυστυχώς όμως, το 1950 όλα τα μέλη της οικογενείας του αρρώστησαν από φυματίωση και εκοιμήθησαν εν Κυρίω. Έμεινε ολομόναχος ο Συμεών και συνέχισε αγόγγυστα τη δουλειά του. Δεν παρέλειπε ποτέ να περνά από τον Άγιο Σπυρίδωνα να καλημερίζει και να καλησπερίζει τον Χριστό, ζητώντας τη βοήθειά Του και ευχαριστώντας Τον.

Όταν γέρασε ο Συμεών, αρρώστησε. Μπήκε στο Νοσοκομείο και νοσηλεύτηκε περίπου για ένα μήνα. Μια νοσηλεύτρια τον ρώτησε κάποια στιγμή:

-Παππού, τόσες μέρες εδώ δεν ήρθε κανείς να σε δει. Δεν έχεις κανένα δικό σου στον κόσμο;

- Έρχεται, παιδί μου, κάθε πρωί και απόγευμα ο Χριστός και με παρηγορεί.

- Και τι σου λέει, παππού;

-«Καλημέρα, Συμεών, ο Χριστός είμαι, κάνε υπομονή». «Καλησπέρα Συμεών, ο Χριστός είμαι, κάνε υπομονή».

Η αδελφή παραξενεύτηκε και κάλεσε τον Πνευματικό να έρθει να δει τον Συμεών. Ο ιερέας πήγε, του έπιασε κουβέντα, του έκανε την ερώτηση της αδερφής και ο Συμεών του έδωσε την ίδια απάντηση.

Τις ίδιες ώρες, πρωί και βράδυ, που ο Συμεών πήγαινε στο ναό και χαιρετούσε τον Χριστό, τώρα και ο Χριστός χαιρετούσε τον Συμεών. Τον ρώτησε ο Πνευματικός:

- Μήπως είναι φαντασία σου;

- Όχι, πάτερ, δεν είμαι φαντασμένος, ο Χριστός είναι.

- Ήρθε και σήμερα;

- Ήρθε.

- Και τι σου είπε;

- Καλημέρα, Συμεών, ο Χριστός είμαι. Κάνε υπομονή, σε τρεις μέρες θα σε πάρω κοντά μου, πρωί - πρωί.

Ο Πνευματικός πήγε και τις δυο επόμενες μέρες στο Νοσοκομείο, μίλησε μαζί του και έμαθε για τη ζωή του. Κατάλαβε ότι πρόκειται περί ευλογημένου ανθρώπου. Την τρίτη ημέρα πρωί - πρωί πάλι πήγε να δει τον Συμεών και να διαπιστώσει αν θα πραγματοποιηθεί η πρόρρηση. Πράγματι εκεί που κουβέντιαζαν, ο Συμεών φώναξε ξαφνικά: «Ήρθε ο Χριστός», και κοιμήθη τον ύπνο του δικαίου.

Πόσο ωραίο θα ήταν να αποκτήσουμε και εμείς αυτή την πίστη και την απλότητα, αυτό τον σύνδεσμο με τον Κύριο Ιησού, με την Υπεραγία Θεοτόκο, με τους Αγίους μας!...

ΣΥΝΘΗΜΑ: Τιμή και σεβασμός στις άγιες Εικόνες.